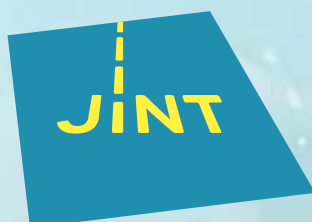

Youth for
Human Rights

TERUGBLIK INSPIRATIENAMIDDAG DUBBEL KRACHTIG: JEUGDWERK EN MENSENRECHTEN IS MACHTIG!

20 JUNI 2019 • BELVUE MUSEUM, BRUSSEL

INHOUD

Inleiding	3
Organisatoren	4
BELvue museum- een bruisende plek over democratie	5
Programma	6
Een lunch met inhoud - Broodje Mensenrechten	6
brainstormsessie: Mensenrechteneducatie- oefening baart kunst!?	7
Van Project naar Blijvende Impact – Youth for Human Rights	9
Panelgesprek – Mensenrechten & jeugdwerk is machtig?	11
Begrip mensenrechten	12
Mensenrechteneducatie	14
Jeugdwerk & Mensenrechten	16
Vorming en onderwijs jeugdwerkers	16
LEVENDE BIBLIOTHEEK – inspiratie voor jeugdwerkers in de praktijk	17
PL-ements/NEI-TRED: Zie me en we zien wel	17
Peacecraft: Play to change	18
Globelink: Jongeren aan het roer	19
Tumult: 18 in 18	20
Huis Over Grenzen: Faces of Human Rights	21
BELvue: meer dan een museum	22
vzw Homie: een Homie voor dakloze jongeren	23
Toekomstperspectief	24
Mensenrechten levend houden	24
Onderwijs, opleiding en vorming	24
Structuren veranderen	24
Samenwerken	24
Beleid	24
<i>Mainstreamen</i> van mensenrechten(educatie)	25
Bewustmaking	25
Afsluitend woord	26

INLEIDING

De inspiratienamiddag ‘Dubbel Krachtig: jeugdwerk en mensenrechten is machtig’ ging door op 20 juni 2019. JINT is sinds 2017 partner in het Europees netwerkproject Youth for Human Rights met als doel mensenrechten(educatie) bovenaan de jeugdwerk-agenda te plaatsen. Op deze inspiratienamiddag wilden we resultaten uit dit project delen met professionals werkzaam in onderwijs, beleid en praktijk en het thema mensenrechten op de agenda van het Vlaamse jeugdwerk zetten. JINT werkte hiervoor samen met het Kenniscentrum Kinderrechten vzw (KeKi).

Mensenrechten(educatie) en jeugdwerk zijn nauwer verbonden dan soms gedacht. Het jeugdwerk zet jongeren aan tot ontmoeten, tot ontdekken, tot leren van elkaar en het uitwisselen van ervaringen. Tijdens ontmoetingen in het jeugdwerk leren kinderen en jongeren door ‘te ervaren’ en door ‘te doen’. Net waar deze ontmoetingen tussen kinderen, jongeren (en (jong)volwassene) plaatsvinden spelen thema’s als waardigheid, gelijkheid, non-discriminatie, spelen, rechtvaardigheid, etc. een belangrijke rol. Mensenrechten bieden een kader om tijdens deze ervaringen, ons eigen gedrag en handelen, en dat van anderen, af te toetsen. Mensenrechteneducatie biedt jeugdwerkers tools en methodieken om deze democratische (leer)omgeving vorm te geven.

Tijdens deze praktijkgerichte namiddag stonden netwerken, emancipatie en inspiratie centraal. Hierbij werd via allerhande methodieken zoals een mensenrechtenbingo, een panelgesprek en een levende bibliotheek gefocust op de betekenis en de rol van mensenrechten(educatie) in het Vlaamse jeugdwerk. In hoeverre zijn jeugdwerkers dagdagelijks bezig over, voor en door mensenrechten? Hoe zijn ze op dit vlak gevormd en gewapend? Kennen en gebruiken zij de beschikbare werkvormen en methodieken van mensenrechteneducatie?

De deelnemers kwamen uit diverse professionele hoeken, waaronder medewerkers van de Vlaamse overheid, de onderwijswereld, de onderzoekswereld, jeugd(welzijns)werk, middenveldorganisaties (mensenrechten, kinderrechten, vluchtelingenwerk, gelijke kansen...) en vormingscentra.

Om deelnemers te laten kennismaken met elkaar en het thema mensenrechten, startten we met een ‘broodje mensenrechten’. Deze netwerklunch werd gevolgd door een inleiding rond de betekenis en definitie van mensenrechten en mensenrechteneducatie door Ellen Van Vooren (KeKi). Nadien loodste Sofie Van Zeebroeck (JINT vzw) de deelnemers doorheen de resultaten van de verschillende projectactiviteiten van het project Youth for Human Rights. Drie panelleden, elk met een ander perspectief, gingen op zoek naar de kracht van mensenrechteneducatie voor het jeugdwerk. De deelnemers konden nadien op verkenning in een levende bibliotheek. Daar ontdekten ze aan de hand van de vele aanwezige goede praktijkvoorbeelden dat mensenrechteneducatie meer aanwezig is in het jeugdwerk dan op het eerste zicht lijkt. Afsluiten deden we met een blik op de toekomst een *call to action* via een spoken word van Yannick Moyson (Mensen Zeggen Dingen).

ORGANISATOREN

Ellen Van Vooren en Anne Peeters maken beiden deel uit van de trainerspool van JINT. Ze namen deel aan een internationale Training of Trainers over mensenrechteneducatie in het jeugdwerk, in het kader van het Youth for Human Rights project. Samen met Mitch Vannecke en Greet Van Dael werkten ze de vormingsdriedaagse 'Dubbel Krachtig – Jeugdwerk en Mensenrechten is machtig!' uit die doorging in het najaar van 2018.

ANNE PEETERS

JINT (trainerspool)

Als sociaal-culturele pedagoog, gelooft Anne in de kracht van non-formele educatie en ervaringsgericht leren. Dit vertaalde zich, sinds 2013, in een actieve deelname aan de vormingspool van Tumult. Wat startte als een hobby, leidde tot de opstart als freelance trainer binnen de trainerspools van het Europees Jeugdforum en JINT. Anne werkt rond de thema's vredeseducatie, haatspraak, mensenrechten(educatie), migratie, vrijwilligersmanagement en het faciliteren van groepsprocessen.

peetersanne1@gmail.com

ELLEN VAN VOOREN

Kenniscentrum Kinderrechten (KeKi)

Ellen is inhoudelijk stafmedewerker bij KeKi. Ze werkt er over de thema's participatie, mensenrechteneducatie, diversiteit en inclusie, welzijn, welbevinden, gezondheid, duurzaamheid en omgeving. Daarnaast staat ze in voor de begeleiding van professionals over kinderrechten door middel van zelfreflectie en co-creatie.

ellen.vanvooren@keki.be

De namiddag werd gemodereerd door **YANNICK MOYSON**

Yannick Moyson groeide op in Borgerhout en blijft tot op de dag van vandaag naar eigen zeggen een echte stadsduif met wereldallures. Hij was jarenlang vrijwillig en professioneel actief in het jeugdwerk en heeft nog steeds als missie kinderen en jongeren een stem te geven. Dat neemt hij zo letterlijk dat hij met de regelmaat van de klok workshops geeft rond woordkunsten en podium performance. Artistieke expressie is voor hem meer dan een vrijetijdsbesteding, maar een manier om beter met jezelf, het leven en de wereld om te gaan. Daarom organiseert hij sinds 2012 ook verschillende podia waar jonge en beginnende artiesten hun eerste stappen of sprongen kunnen nemen en geeft hij als presentator altijd een extra portie liefde aan de artiesten die hij aankondigen mag. Met het hart op de tong, zijn baard en zijn dotje, gaat hij glimlachend door het leven en op het podium durft hij al wel eens een levendige inkijk in zijn leefwereld te geven.

yannick@mensenzeggendingen.be

BELVUE MUSEUM- EEN BRUISENDE PLEK OVER DEMOCRATIE

De inspiratienamiddag werd georganiseerd in het BELvue museum te Brussel.

Aurélie Cerf, verantwoordelijke publiekswerking en educatieve dienst, gaf een korte introductie over het BELvue museum en de verbinding met het thema mensenrechten en jeugdwerk.

Het BELvue is een museum in Brussel, beheerd door de Koning Boudewijnstichting. Het is een museum over België en zijn geschiedenis en een plek om democratie te beleven. De belangrijkste doelgroep zijn kinderen (vanaf 3 jaar), jongeren en jongvolwassenen. Twee derde van hun bezoekers zijn jonger dan 25 jaar. Het museum werd in 2012 opgericht op basis van een aantal vaststellingen. Eerst en vooral bleek uit een enquête van de Koning Boudewijnstichting, dat jongeren vrede en democratie als vanzelfsprekend beschouwden. Er werd ook vastgesteld dat democratische principes door populistische bewegingen in vraag werden gesteld. Eveneens stelde men vast dat democratische waarden niet spontaan werden doorgegeven aan jongeren.

Vandaag kunnen bezoekers er kennis maken met een permanente tentoonstelling, opgebouwd rond zeven thematieken van belang in een hedendaagse samenleving, waaronder democratie, welvaart, solidariteit, pluralisme, migratie, Europa en taal. Daarnaast is BELvue ook een centrum voor democratie. De Educatieve Dienst van BELvue (eduBEL), verzorgt educatieve en interactieve activiteiten voor talrijke doelgroepen (scholen, families, bijzondere publieken ...) die bijdragen aan het versterken van vertrouwen in democratische waarden en het belang ervan. EduBEL biedt workshops aan over democratie, justitie, mediawijsheid, financiële educatie, geschiedenis, koloniaal verleden en dekolonisatie. De activiteiten van eduBEL werden ook gebundeld in een 'boek' van de levende bibliotheek, waarover u verder in dit verslag kan lezen.

¹ Website BELvue: <https://www.belvue.be/nl>

² Meer informatie: <https://www.kbs-frb.be/>

PROGRAMMA

EEN LUNCH MET INHOUD – BROODJE MENSENRECHTEN

Elke deelnemer ontving bij het onthaal een formulier 'broodje mensenrechten'. Deze mensenrechtenbingo werd ingezet om de voorkennis van deelnemers op het gebied van mensenrechten op een speelse manier te activeren en een informeel gesprek tussen deelnemers te stimuleren. De deelnemers bespraken telkens in een ander duo kort een vraag of een stelling over mensenrechten. Hieronder lees je enkele resultaten van de mensenrechtenbingo.

<p>Vraag aan een collega.</p> <p>Onbewoond eiland ontdekt! Jullie zijn geselecteerd om daar een nieuwe beschaving te starten. Stap 1 is een grondwet installeren voor het eiland. Welk basisrecht moet voor iedereen op het eiland gegarandeerd zijn?</p>	<p>Ga met een collega naar zaal 5. Bij 5.5 ontmoet je heel wat mensen met een vluchtverhaal. Ontdek wie ze zijn. Kies er eentje uit.</p> <p>Wat zou hier en nu voor deze persoon de grootste mensenrechtenuitdaging kunnen zijn?</p>
<p>Wissel uit met een collega.</p> <p>Wat is jouw grootst kritiek op mensenrechten?</p>	<p>Wissel uit met een collega.</p> <p>Wat betekent mensenrechteneducatie voor jou?</p>
<p><i>Het is erg vaag, over elk recht valt te discussiëren over hoe het toe te passen is.</i> - <i>Holle/containerbegrippen</i></p>	<p><i>Jongeren inlichten over hun rechten - goed practices tonen - Informeer, inspireer, representeer, consolideer - Een andere bril opzetten als jeugdwerker - Hoe omgaan met schending mensenrechten - Wat betekenen mensenrechten voor mij als persoon en hulpverlener? Hoe bewust ben ik hier al van? Hoe kan ik dit meenemen naar mijn team, de jongeren, het huis? -</i></p>
<p>Zoek iemand die al met jongeren gewerkt heeft rond mensenrechten en wissel uit over de uitdagingen die je hierin tegen komt (en dat doe je sneller dan je denkt ;-)</p>	<p>Zoek iemand die een mensenrecht kan aanhalen dat heel belangrijk is voor kinderen en jongeren.</p>
<p><i>Vooroordelen</i></p>	

<p>Wissel uit met een collega.</p> <p>Welk mensenrecht wordt volgens jou het meest geschonden bij kinderen en jongeren?</p>	<p>Zoek iemand die 3 mensenrechten kan opsommen. Op welke manier zijn ze verbonden aan het werk dat je doet?</p>
<p><i>Participatie van kinderen (actief luisteren gebeurt zelden)</i> <i>Recht op vrije meningsuiting</i></p>	<p><i>Privacy - Recht op vrije meningsuiting</i> <i>- Recht op educatie- Recht op vrije tijd</i> <i>- Leren van het vormen van een mening, open grondhouding.</i></p>
<p>Ga met een collega naar zaal 1 van het museum en bekijk samen de filmpjes. Waarom is democratie belangrijk voor jou als jeugdwerker?</p>	<p>Wissel uit met een collega.</p> <p>Op welke manier werk(t) jij/jouw organisatie rond mensen-/kinderrechten?</p>
<p>Wissel uit met een collega.</p> <p>Wat wil ik graag bijleren over mensenrechten(educatie).</p>	<p>Zoek iemand die een goede film kent over mensenrechten.</p>
<p><i>Hoe kan ik dit doorgeven aan mijn jongeren? - How to inspire youngsters without taking away their freedom of speech op een non-formele manier, zonder de zagnende tante te zijn met een wijzend vingertje -</i></p>	<p><i>The boy with the striped pyjama's</i> <i>Margherita with a straw</i> <i>American History X</i> <i>20 years a slave</i></p>

BRAINSTORMSESSIE: MENSENRECHTENEDUCATIE- OEFENING BAART KUNST!?

Ellen Van Vooren, inhoudelijk stafmedewerker bij het Kenniscentrum Kinderrechten (KeKi), gaf een inleidende sessie over de definitie en rol van mensenrechten en mensenrechteneducatie.

Er werd vertrokken vanuit een kindperspectief om invulling te geven aan de betekenis van mensenrechten (educatie). In een video van de Canadian Human Rights Commission¹, tonen jonge kinderen hun visie op kinderrechten en benadrukken ze het belang van het recht om te stemmen, op godsdienstvrijheid, om lief te hebben en voor elkaar op te komen. Iedereen wordt geboren als mens en net daarom is het voor hen belangrijk dat er wederzijds respect is en we elkaar ook op een gelijke manier behandelen. In het bijzonder wordt onderwijs aangehaald als een centraal recht, zodat men kan leren van de geschiedenis en kan begrijpen wat deze rechten inhouden. Deze kinderen wensen ook hun eigen rol op te nemen in het realiseren van mensenrechten door hun familie, vrienden en andere jongere kinderen te informeren en elkander steeds met respect te behandelen.

Na de video werd aan het publiek gevraagd om aan te geven wat zij verstaan onder mensenrechten. Er werd eveneens in duo uitgewisseld wat dan het doel van mensenrechteneducatie precies zou moeten zijn. De resultaten van deze oefening zijn hieronder in een woordenwolk gevisualiseerd. De woorden die meerdere keren vermeld zijn, worden groter afgebeeld.

Deze oefening toonde zowel consensus als diversiteit in de antwoorden. Het toonde ook aan dat er een meer diepgaande discussie over de invulling van deze elementen en begrippen noodzakelijk is. Net het komen tot een beknopte en eenvoudige definitie van mensenrechten, toepasbaar voor jeugdwerkers in de praktijk, blijkt een uitdaging. Ook het gebruik van eerder abstracte termen, zoals vrijheid, rechtvaardigheid, respect, etc. nodigen ons uit om in dialoog te gaan over de gemeenschappelijke betekenis, in het bijzonder voor de context waarbinnen ze gerealiseerd worden. Kinderrechteneducatie en mensenrechteneducatie (MRE) gaan volgens deze deelnemers over hoe we kinderrechten en mensenrechten leren. Net de focus op het handelen en omgaan met elkaar is een hoeksteen van MRE en toont het bredere verhaal van mensenrechten, ruimer dan een juridische invulling of benadering.

¹ <https://www.youtube.com/watch?v=1HUL2eeTIEY>

Volgens de definitie van de Verenigde Naties dient MRE te bestaan uit onderwijs, opleiding en informatie gericht op het tot stand brengen van een universele cultuur van mensenrechten. Hierbij dient niet alleen gefocust te worden op kennis over mensenrechten en de mechanismen die deze beschermen, maar ook op vaardigheden die nodig zijn om de mensenrechten in het dagelijks leven te bevorderen, te verdedigen en toe te passen. Een derde belangrijk element is de ontwikkeling van een houding en gedrag om mensenrechten te verdedigen en voor iedereen in de samenleving te handhaven.³

Samengevat kunnen we de volgende drie elementen van MRE⁴ worden onderscheiden:

1. Leren **over** mensenrechten betekent dat kinderen en jongeren kennis hebben over de verschillende mensenrechten en kinderrechten en het belang en de bescherming ervan. Dit luik richt zich eerder op de inhoud van het leren.
2. Leren **door** mensenrechten betekent als jeugdwerker een omgeving of context creëren, georganiseerd volgens de waarden en de principes van mensenrechten (waaronder participatie, vrijheid van gedachte, vrije meningsuiting, etc.). Leren door mensenrechten handelt over de manier waarop mensenrechten worden geleerd.
3. Leren **voor** mensenrechten is gericht op het leren toepassen van vaardigheden, attitudes en waarden in het dagelijks leven. Dit derde element is gericht op het stimuleren van actie ondernemen (alleen of samen) ter promotie en verdediging van mensenrechten.

Wat mensenrechten en kinderrechten zijn en hoe we ze in de praktijk willen realiseren, brengt vragen met zich mee. Deze vragen vereisen reflectie en dialoog over de betekenis en de rol van mensenrechten voor jeugdwerkers en hun organisaties. Het *mainstreamen* van mensenrechten en MRE vraagt een bewustwording over de woorden die worden ingezet om mensenrechten te omschrijven, afhankelijk van de context waarin we ons bevinden en de persoon of doelgroep waarmee we praten. Deze inleiding en inspiratienamiddag nodigt professionals en vrijwilligers in het jeugdwerk uit om na te denken hoe zij mensenrechten(educatie) zouden uitleggen aan hun familie, vrienden, andere jeugdwerkers, leerkrachten, jonge kinderen of net oudere mensen, politici, een groep jonge vluchtelingen, een andersdenkende, etc. Het is een uitnodiging om op zoek te gaan naar en te oefenen met 'mensenrechtentaal'.

³ <https://www.ohchr.org/EN/Issues/Education/Training/Pages/Programme.aspx>

⁴ <http://www.coe.int/en/web/compass/introducing-human-rights-education>

Sofie van Zeebroeck bracht een overzicht van het project Youth for Human Rights.

Sofie is adjunct-directeur planning en organisatie van JINT vzw. Sinds 2017 coördineert ze ook de internationale netwerkprojecten *Becoming a Part of Europe* en *Youth for Human Rights* voor JINT vzw.

sofie.vanzeebroeck@jint.be

JINT stapte in 2017 mee in een internationaal netwerkproject samen met 6 andere nationale agent-schappen voor het jeugd-luik van Erasmus+ uit Europa. Het project Youth for Human Rights heeft tot doel om jeugdwerkers te laten kennismaken met mensenrechteneducatie via vorming en opleiding, en sociale inclusie in het jeugdwerk te bevorderen. Tijdens deze presentatie is nagedacht over hoe de geleerde lessen te integreren in de vorming en opleiding van jeugdwerkers en hoe mensenrechten-educatie te *mainstreamen* in Vlaanderen.

Het project bestond uit vier verschillende fases:

O1 Mapping

In een eerste fase van het project bracht elk partnerland de bestaande tools voor mensenrechteneducatie in opleidingen en vorming voor jeugdwerkers in kaart. De bevindingen werden samengebracht in een Vlaams rapport⁵ en een Europees syntheserapport⁶.

Bevindingen over jeugdwerk in Vlaanderen:

- Mensenrechteneducatie wordt niet steeds benoemd.
- De term wordt vaak begrepen als louter juridisch. Net deze invulling zorgt dat jeugdwerkers een afstand ervaren ten opzichte van het onderwerp. Het wordt bekeken als een technische en 'droge' materie.
- Onderwerpen zoals conflicthantering, haatspraak, pesten, vluchtelingen, etc. worden vaker expliciet benoemd. Er zijn heel wat afgeronde en lopende projecten omtrent deze onderwerpen in het jeugdwerk.
- Er is weinig kennis van toepasbare methodieken in mensenrechteneducatie. Tussen 2006 en 2008 lanceerde de Raad van Europa, een campagne *All different, all equal*. Deze campagne kwam er om bewustwording omtrent diversiteit, mensenrechten en participatie te stimuleren en diverse methodieken⁷ tot interculturele vorming bekend te maken bij een breed publiek. Het aanbieden van methodieken en werkvormen bleek een noodzakelijke vereiste voor jeugdwerkers om verder aan de slag te gaan rond dit thema. Dezelfde redenering dient te worden toegepast voor MRE.
- Er wordt vaak minder ingezet op de emancipatorische dimensie van mensenrechten(educatie), Dit gaat over het bewustzijn van kinderen en jongeren over het feit dat zij drager zijn van rechten en plichten ('ik heb rechten').
- Het doelgroep-specifieke jeugdwerk voelt zich meer vertrouwd met werken rond mensenrechten.
- Er zijn in Vlaanderen verschillende organisatie die zich richten op het thema mensenrechten en kinderrechten. Geen daarvan specialiseert zich specifiek in mensenrechteneducatie of de toepassing ervan in het jeugdwerk.
- Relevante thema's en onderwerpen worden in de opleiding en vorming van jeugdwerkers nog te weinig gekaderd vanuit een mensenrechten- en/of kinderrechtenperspectief. Het traject van de sociaalwerkconferentie⁸ komt hieraan tegemoet en formuleert een toekomstvisie voor opleidingen sociaal werk geënt op een mensenrechtenbenadering.⁹

⁵ Fiona Ang, Jint vzw, Mapping Human Rights Education in the field of Youth in Belgium Flanders, 2017, zie: <https://www.jint.be/Portals/O/Mapping%20Humans%20Rights%20Education.pdf>

⁶ "Youth for Human Rights" Transnational synthesis report of Human Rights Education (HRE) actors and practices in national contexts -based on eight country reports, zie: https://www.jint.be/Portals/O/Transational%20Synthesis%20report%20Youth%20for%20Human%20Rights_1.pdf

⁷ <http://www.evcb.coe.int/edupack/default.htm>

⁸ <https://www.departementwvg.be/swc/sociaalwerkconferentie>

⁹ www.departementwvg.be/swc/traject2017

¹ Estland als coördinator, Oostenrijk, Kroatië, Duitsland, Hongarije en Slowakije als partners.

02 Vorming

In het kader van dit project namen vier Vlaamse trainers¹⁰ in juni 2018 deel aan een internationale vorming over mensenrechteneducatie. Zij organiseerden op hun beurt een nationale training die plaats vond van 9 tot 11 november bij het Huis over Grenzen¹¹ te Lommel. Er werden 14 jeugdwerkers (zowel beroepskrachten als vrijwilligers) bereikt. De training focuste op:

- het vergroten van kennis over mensenrechten,
- zelfreflectie over eigen ervaringen,
- het belang van mensenrechten in de context van de deelnemers, en
- communiceren over mensenrechten.

Er werd specifiek ingezoomd op thema's als vrije meningsuiting, vooroordelen en privileges, vrede en herinneringseducatie. De sessies hielden rekening met de principes en bouwstenen van mensenrechteneducatie (zoals ook omschreven in de brainstormsessie) en werden opgebouwd via allerhande methodieken. Uit deze vormingsdriedaagse bleek dat er een intensievere en langdurige training nodig is inzake mensenrechten(educatie) in het jeugdwerk. Net het diverse landschap van het Vlaamse jeugdwerk vereist een divers aanbod van tools en methodieken vanuit mensenrechteneducatie, waar ook aandacht moet zijn voor de digitale aspecten van mensenrechteneducatie.

Verder werden twee stafmedewerkers van JINT gevormd in het integreren van mensenrechteneducatie in projecten van Erasmus+.

03 Opleiding en vorming van jeugdwerkers

Op basis van de *Mapping* in de eerste fase, werd door een internationale groep van experts op het gebied van mensenrechteneducatie en jeugdwerk een onafhankelijk academisch rapport samengesteld.¹² Het rapport biedt inzicht in de relevantie, uitdagingen en kansen van mensenrechteneducatie en jeugdwerk, in het bijzonder binnen het domein van opleiding en onderwijs. Daarnaast wordt een model aangereikt om de competenties van jeugdwerkers te versterken en biedt het rapport een overzicht van praktijkvoorbeelden om projecten omtrent mensenrechteneducatie op te starten.

04 Capaciteitsopbouw & beleidsbeïnvloeding

De vierde pijler van het project focust op het opzetten van nationale netwerkactiviteiten en evenementen, zoals deze inspiratienamiddag. Deze pijler wil ervoor zorgen dat mensenrechteneducatie bovenaan de agenda van jeugdwerkorganisaties wordt geplaatst en er discussie en uitwisseling mogelijk is.

Verder is er de mogelijkheid om binnen de Erasmus+ Youth in Action en European Solidarity Corps-programma's ondersteuning te krijgen voor projecten die zich specifiek focussen op mensenrechten(educatie). Doorheen het project werd eveneens een overzicht van mensenrechteneducatie-methodieken opgesteld, dat online vrij raadpleegbaar is.¹³

Van 28 tot 30 oktober 2019 wordt een eindconferentie voor het project georganiseerd in Tallinn, Estland. De conferentie zal verschillende deskundigen in mensenrechteneducatie, jongerenwerkers, trainers en nog veel meer belanghebbenden van de nationale agentschappen voor het nationale agentschappen verantwoordelijk voor het luik jeugd van van Erasmus+, lokale en Europese instellingen en ngo's samenbrengen rond het thema 'mainstreamen van mensenrechteneducatie in het jeugdwerk'. De resultaten van de conferentie worden als beleidsaanbevelingen doorgegeven aan de verantwoordelijke instanties van het Erasmus+ Youth in Action-programma en dienen als basis voor de verdere ontwikkelingen binnenin Europees en nationaal jeugdbeleid.

¹⁰ Anne Peeters, Mitch Vannecke, Greet Van Dael (Liga voor Mensenrechten), Ellen Van Vooren (KeKi)

¹¹ Voor meer informatie: <https://www.jbs-lommel.de/nl/start-nl.html>

¹² Theo Gavrielides, Gülesin Nemetlu and Adina Marina Şerban, Human Rights Education & Youth Work, October 2018. Online versie: https://noored.ee/wp-content/uploads/2018/12/HUMAN-RIGHTS-EDUCATION-YOUTH-WORK_PAPER.pdf

¹³ <https://noored.ee/human-rights-education/mapping/>

PANELGESPREK – MENSENRECHTEN & JEUGDWERK IS MACHTIG?

Het panel bestond uit

JOOST VAN HAELST

Departement Cultuur, Jeugd en Media

Joost is sinds 1995 werkzaam bij het Departement Cultuur, Jeugd en Media. Hij is als beleidsmedewerker kinderrechten verantwoordelijk voor de coördinatie van de Vlaamse bijdrage aan de Belgische rapportage aan het VN-Comité voor de Rechten van het Kind, Vlaamse vertegenwoordiger voor het Comité ad Hoc for the Rights of the Child (Raad van Europa) en voor de Informal Expert Group on the Rights of the Child (Europese Commissie). Hij is ook betrokken bij het Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan en verantwoordelijk voor de opvolging van de kind- en jongeren-effectrapportage (JoKER). Hij is verder ook ondervoorzitter van de Nationale Commissie voor de

//

Jeugdwerk kan alleen maar varen bij een mensenrechten- en kinderrechtensperspectief.

DENOIX KERGER

Docent straf- en jeugdrecht en ethiek aan Artheveldehogeschool

Denoix is docent straf- en jeugdrecht en ethiek aan de Arteveldehogeschool, onderzoeker en vrijwillig medewerker Commissie van Toezicht van het Kinderrechtencommissariaat.

//

Sociaal werk en jeugdwerk staan onder druk, worden 'ingeschakeld' voor opdrachten die soms haaks, zo niet diametraal op de jeugdwerktraditie staan. Dit vraagt van jeugdwerkers inzicht in de mechanismen, 'weer'werk en een herformulering van het referentiekader van waaruit men werkt. Mensen- en kinderrechten bieden niet alleen een kader om weerwerk te bieden maar openen ook een aantal spanningsgebieden, conflicterende rechten waar men mee aan de slag moet gaan.

NAOMI COSTROP

Scouts- en gidsen Vlaanderen

Naomi is tewerkgesteld bij Scouts en Gidsen Vlaanderen als stadsondersteuner in Brussel. Als kind al vond ze haar weg naar de jeugdbeweging waarna ze als vanzelfsprekend ook door-groeide tot leiding. In haar lokale groep was ze 4 jaar actief als Akabeleiding, een aftakking voor kinderen en jongeren met een beperking. Hierna groeide ze ook door tot groepsleiding van deze groep. Als 15-jarige belandde ze op de Brusselse speelpleinen waar ze haar liefde voor Brussel heeft ontdekt. Dit maakte ook dat toen de vacature verscheen waarin ze haar twee liefdes, de stad Brussel en de scouts, kon combineren ze uiteraard stond te springen voor deze job. En voilà, 4 jaar later probeert ze met volle goesting Scouting in de stad te versterken, te vertegenwoordigen en te inspireren.

//

Een Scoutsgroep is als een microsamenleving waar een voortdurende passage is van procedures en processen. Het is zo ook al doende dat kinderen en jongeren in aanraking komen met mensenrechten en vooral ook hoe ze deze mee kunnen uitdragen in hun groep en daarbuiten.

Het panelgesprek werd opgebouwd rond de volgende thema's: het begrip mensenrechten, mensenrechteneducatie, jeugdwerk en mensenrechten, mensenrechten in de dagdagelijkse praktijk van jeugdwerkers en vorming en onderwijs van jeugdwerkers. Het publiek kon via de online tool 'Mentimeter' aangeven hoe ze over een bepaalde stelling dachten. Hieronder ziet u via de woordenwolk en grafieken, de antwoorden van de deelnemers. De panelleden deelden op basis hiervan hun opinie en interpretaties. De aanvullende tekst is een weergave van dit gesprek met de panelleden.

Wat maakt het net moeilijk om mensenrechten te benoemen of te definiëren? Waarom is het belangrijk mensenrechten expliciet te benoemen?

Mensenrechten worden doorheen opleidingen nog voornamelijk door juristen gedoceerd, wat maakt dat de 'juridische' invulling ervan nog steeds een dominante positie krijgt. Het schrikt net af omwille van de associatie met de eerder juridische en technische principes. Recht wordt aanzien als voer voor specialisten, 'moeilijk', saai, etc. De andere dimensies van mensenrechten moeten meer onder de aandacht gebracht worden.

Mensenrechten kennen verschillende dimensies (politiek, sociaal, cultureel, pedagogisch, etc.). Deze perspectieven sluiten niet naadloos aan op elkaar en kunnen in spanning komen.

Er is nood aan discussie over de definities van bepaalde begrippen en concepten (zoals bijvoorbeeld diversiteit of interculturaliteit) zodat alle personen hetzelfde verstaan en hetzelfde gemeenschappelijke doel voor ogen hebben. Een gebrekkige kennis van de geschiedenis van mensenrechten maakt het moeilijk ze te definiëren.

'We mogen ons niet louter baseren op ons buikgevoel, religie of ideologie.'

Mensenrechten vormen een grondbeginsel. Het is een referentiekader bij uitstek om dilemma's en conflicten in de samenleving te bespreken.

'We laten mensenrechten voor wat het is, in de plaats van er effectief mee aan de slag te gaan.'

Mensenrechten, kinderrechten en andere rechten spreken elkaar soms tegen. Net deze ruimte voor interpretatie zorgt ervoor dat mensen discussie en dialoog over deze tegenstellingen uit de weg gaan.

MENSENRECHTENEDUCATIE

Uit literatuur blijkt dat het moeilijker is om dienstverleners (overheden, jeugdwerkers, leerkrachten, etc.) te overtuigen van een training over mensenrechteneducatie, dan eerder welke andere training.¹⁴ Ook tijdens de werfing voor de vormingsdriedaagse van Youth For Human Rights in november 2018, bleek het geen evidentie om jeugdwerkers te overtuigen zich in te schrijven. Er werd zelfs aangeraden niet langer de term ‘mensenrechten’ te gebruiken om zo toch meer deelnemers aan te spreken. Een aantal deelnemers gaven de feedback: ‘Mijn collega had schrik, wat komt daar allemaal aan bod? Wat gaan ze mij daar vragen?’ en een andere deelnemer kreeg de vraag van een collega: ‘Wat kan je daar mee...met die mensenrechten?’

Er werd gevraagd aan het publiek hoe zij de houding van jeugdwerkers ten aanzien van een training over mensenrechten inschatten.

Jeugdwerkers schrijven zich minder gemakkelijk in voor een training over mensenrechteneducatie, dan eerder welke andere training

PANEL

De term mensenrechteneducatie schrikt af. Termen zoals solidariteit, verbondenheid, waardigheid, integriteit, enz... zijn weinigzeggend. Het onderwijs moet een rol opnemen om de inhoud en de betekenis te bespreken op maat van kinderen en jongeren. **“Jongeren kennen mensenrechtenactivisten zoals Desmond Tutu, Nelson Mandela, Václav Havel, Martin Luther King, etc. niet meer. De taal die vroeger gebruikt werd in het werk van deze activisten of in speeches over mensenrechten mist zijn relevantie vandaag de dag en moeten ‘hertaald’ worden naar de leefwereld van kinderen en jongeren.”**

Het gevoel van een *sense of urgency* ontbreekt. Schendingen van mensenrechten worden gezien als iets wat elders gebeurt. Het is geen evidentie om mensenrechten te verbinden met de dagelijkse ervaringen van jeugdwerkers. Zo horen we wel vaker: **‘Mensenrechten, dat is iets voor in ontwikkelingslanden. Dat is niet iets voor hier’.**

Het vormingsaanbod voor jeugdwerkers in Vlaanderen is groot. Jeugdwerkers maken een keuze voor vormingen die heel concreet en tastbaar zijn en waarmee ze direct aan de slag kunnen. Het thema mensenrechten voelt te groot aan en minder als een *quick win*. Toch kan een vorming hierover een kader bieden voor jeugdwerkers om rond diverse thema’s te werken.

Kinderen en jongeren zetten zich gemakkelijker in voor meer concrete thema’s zoals bijvoorbeeld klimaat of onrechtvaardigheid, die verbonden zijn met het thema mensenrechten. Het is dus belangrijk om mensenrechten toe te lichten vanuit een specifiek thema.

Wanneer mensenrechten in de media worden aangehaald is dat vaak vanuit een negatieve gebeurtenis of ervaring; een schending van mensenrechten. Dit maakt dat jongeren zich ook afschermen van wat deze mensenrechten inhouden. De omvang van de problemen rond mensenrechten leiden daarenboven tot een gevoel van machteloosheid bij jongeren **‘Wat kan ik doen om dit probleem op te lossen?’**. Het mensenrechtendiscours heeft veel meer nood aan

een positieve boodschap en voorbeelden waar de realisatie van mensenrechten bijdraagt tot een meer rechtvaardige samenleving.

¹⁴ Theo Gavrielides, Gülesin Nemetlu and Adina Marina Şerban, Human Rights Education & Youth Work, October 2018, p. 8. Online versie: https://noored.ee/wp-content/uploads/2018/12/HUMAN-RIGHTS-EDUCATION-YOUTH-WORK_PAPER.pdf

Op welke manier kan mensenrechteneducatie een plaats krijgen binnen jeugdwerk?

PANEL

Mensenrechten moet worden ingeschreven in de missie, de visie en de deontologische code van jeugdorganisaties. Organisaties dienen met andere woorden te vertrekken van een mensenrechtenbenadering (*rights based approach*). Zo krijgt het thema een centrale plaats en kan men (meer) betekenis geven aan mensenrechten in de dagdagelijkse werking van een jeugdorganisatie. Daarnaast geeft dit kader ons een taal om interne conflicten te omschrijven. Het mensenrechtenkader overkoepelt overtuigingen en kan wapenen tegen uitspraken die ingaan tegen je eigen overtuigingen.

Participatie en inspraak moeten de grondprincipes zijn van het jeugdwerk. **'Binnen educatie moeten kinderen en jongeren niet langer object zijn, maar subject.'**

Mensenrechten als basis voor het jeugdwerk betekent inzetten op inspireren, vertegenwoordigen, informeren en consolideren. **"We moeten niet steeds alles heruitvinden want er zijn al heel wat organisaties waar participatie centraal staat in hun werking."** Maak met andere woorden toonbaar hoe mensenrechten reeds ingezet worden in het jeugdwerk.

Mensenrechten kunnen enkel onder de aandacht van jeugdwerkers blijven, wanneer ze ook effectief gekend zijn.

Jeugdwerkers zitten vaak nog met heel wat vragen wanneer ze ook effectief rond dit thema aan de slag willen gaan. Hoe breng ik het aan? Welke woorden gebruik ik? Doe ik het wel goed? Het is dus belangrijk om in opleidingen ook te focussen op deze 'handelingsverlegenheid'.

Bekendmaken van mensenrechten op het managementniveau van het jeugdwerk (coördinatoren, leidinggevend, etc.)

JEUGDWERK & MENSENRECHTEN

De meerderheid van de deelnemers vindt jeugdwerk een ‘mensenrechtenberoep’.

ja 22	nee 1	Jeugdwerk moet vooral jeugdwerk kunnen blijven en mag niet worden geïnstrumentaliseerd. Hiermee wordt bedoeld op het feit dat jeugdwerk zijn speelse en emanciperende rol moet kunnen blijven opnemen zonder dat er te formele kaders worden opgelegd die leiden tot extra regels en plichten.
		Kwaliteitsvol jeugdwerk zorgt ervoor dat mensenrechten en kinderrechten in de praktijk gerealiseerd worden.
		Jeugdwerk en aanverwante werkingen zijn dikwijls tot stand gekomen vanuit mensenrechten en kinderrechten. Ook voor jeugdwerk blijft zelfsturing, participatie en iets in eigen handen nemen centraal staan.

De term ‘mensenrechtenberoep’ is geen evidente term volgens het panel en vereist een diepgaandere discussie. Als je werkt met en voor mensen – is dat niet altijd een mensenrechtenberoep? Of moet deze term worden voorbehouden voor organisaties met een specifieke focus op mensenrechten en kinderrechten?

VORMING EN ONDERWIJS JEUGDWERKERS

‘Mensenrechten en kinderrechten zouden meer aan bod moeten komen tijdens de opleiding van jeugdwerkers’ Deelnemers scoorden in welke mate ze akkoord (score 5) of niet akkoord (1) waren met deze stelling.

4,4

Er is steun van buitenaf nodig om mensenrechten in het curriculum van hoger onderwijs te brengen. Meninge zijn er namelijk verdeeld over het al dan niet integreren van mensen- of kinderrechten in het opleidingsaanbod en de manier waarop dit dient te gebeuren. Medewerkers die in de praktijk staan, moeten dit onder de aandacht brengen. Onderwijsactoren moeten zich bewust worden van deze blinde vlek in het onderwijs en het bestaan van een vraag naar meer kennis en kunde over mensenrechten vanuit de praktijk.

Mensenrechten en kinderrechten komen nog onvoldoende aan bod in het hoger onderwijs. Mensenrechteneducatie in het onderwijs blijft vaak beperkt tot het overbrengen van kennis over wat mensenrechten zijn, en focust nog te weinig op hoe ermee om te gaan. **“Toen ik studeerde, was er een algemene inleiding tot de rechten van de mens. Een cursus die puntsgewijs een overzicht gaf over de verschillende soorten rechten. En dat was het dan.”**

Mensenrechten moeten expliciet benoemd worden in onderwijs en niet enkel doorheen bepaalde vakken onrechtstreeks worden aangeraakt.

Mensenrechten moeten niet enkel voor jeugdwerkers worden geïntegreerd in de opleiding. Ook voor andere studierichtingen is dit een relevant thema. Door zich enkel te richten op jeugdwerkers, zou het bijna aanvoelen alsof zij als enige verantwoordelijkheid dragen voor de realisatie van mensenrechten. **‘Ook voor economie-studenten is dit relevant. Bedrijven zouden in hun strategie en werking een mensenrechtenperspectief moeten hanteren’.**

Waarop moeten opleidingen over mensenrechten focussen?

Onderwijs over mensenrechten moet handelen over de geschiedenis ervan, wat ze zijn en vooral ook hoe we ermee moeten omgaan. Dat ‘omgaan met’ krijgt net minder aandacht. Het is echter zeer belangrijk omdat mensenrechten vaak botsen met andere belangen en door mensen op een verschillende manier geïnterpreteerd worden

Er is binnen opleidingen voor jeugdwerkers te weinig aandacht voor de emancipatorische werking en democratiserende opdracht van het jeugdwerk. Tijdens opleidingen zou er een specifieke focus moeten zijn op de span-

ningsvelden tussen mensenrechten en kinderrechten.

LEVENDE BIBLIOTHEEK – INSPIRATIE VOOR JEUGDWERKERS IN DE PRAKTIJK

Uitwisseling en samenwerking stimuleren is een belangrijke voorwaarde voor het mainstreamen van mensenrechten(educatie) in het jeugdwerk. In de levende bibliotheek lezen deelnemers geen boeken maar mensen, meer bepaald jeugdwerkers of jongeren met een mensenrechtenverhaal. Hieronder lees je meer over wie ze zijn en hun initiatief.

PL-EMENTS/NEI-TRED: ZIE ME EN WE ZIEN WEL

Jamal Kazza werkt bij PL-ements (sociaal creatief laboratorium) en is de oprichter van (en deeltijds tewerkgesteld bij) NEI TRED vzw.

In beide organisaties ligt de nadruk heel sterk op het kind-zijn, in relatie tot de context van familie, burens, vrienden... Er wordt in het bijzonder aandacht besteed aan de gelaagde identiteit, talenten, competenties en vaardigheden van kinderen en jongeren. Activiteiten vertrekken vanuit democratische principes, waarden en mensenrechten. Creatieve en artistieke methodieken en werkvormen zijn een middel om aan de slag te gaan rond thema's over de diverse levensdomeinen van kinderen en jongeren. Hierbij wordt zoveel mogelijk 'ruimte' geboden aan jongeren om zich zo te uiten dat hun beleving gezien, gehoord en gevoeld wordt.

Link met mensenrechteneducatie in drie woorden: vrijheid, gelijkheid & authenticiteit

Meer informatie: <https://www.neitred.be/>

jamal.kazza@neitred.be

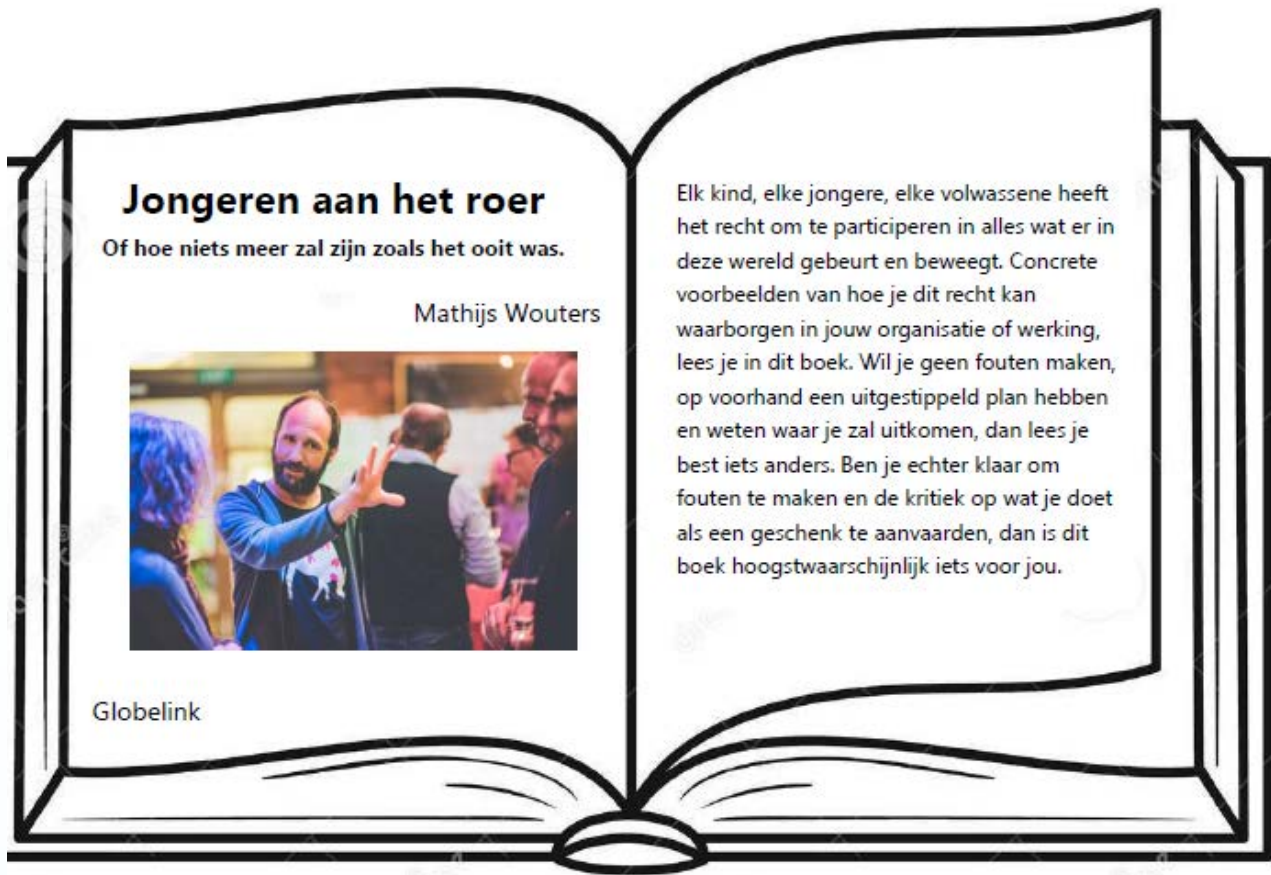
Thomas Deweer is projectcoördinator van U Move 4 Peace, de artistieke werking Pax Christi Vlaanderen.

Thomas Deweer ontdekte in 2011 bij U Move 4 Peace, het theater van de onderdrukten, een vorm van participatief theater. De methodiek liet het hem niet meer los. Na een passage bij het European Youth Forum, debatorganisatie IDEA, ontwikkelingssamenwerking in Burundi en de NGO Memisa, is hij sinds 2017 projectcoördinator bij U Move 4 Peace.

Link met mensenrechteneducatie in drie woorden: vluchtelingen, beleving & dialoog

Meer informatie: <http://www.peacecraft.be/>

thomas.deweer@paxchristi.be

Jongeren aan het roer

Of hoe niets meer zal zijn zoals het ooit was.

Mathijs Wouters

Globelink

Elk kind, elke jongere, elke volwassene heeft het recht om te participeren in alles wat er in deze wereld gebeurt en beweegt. Concrete voorbeelden van hoe je dit recht kan waarborgen in jouw organisatie of werking, lees je in dit boek. Wil je geen fouten maken, op voorhand een uitgestippeld plan hebben en weten waar je zal uitkomen, dan lees je best iets anders. Ben je echter klaar om fouten te maken en de kritiek op wat je doet als een geschenk te aanvaarden, dan is dit boek hoogstwaarschijnlijk iets voor jou.

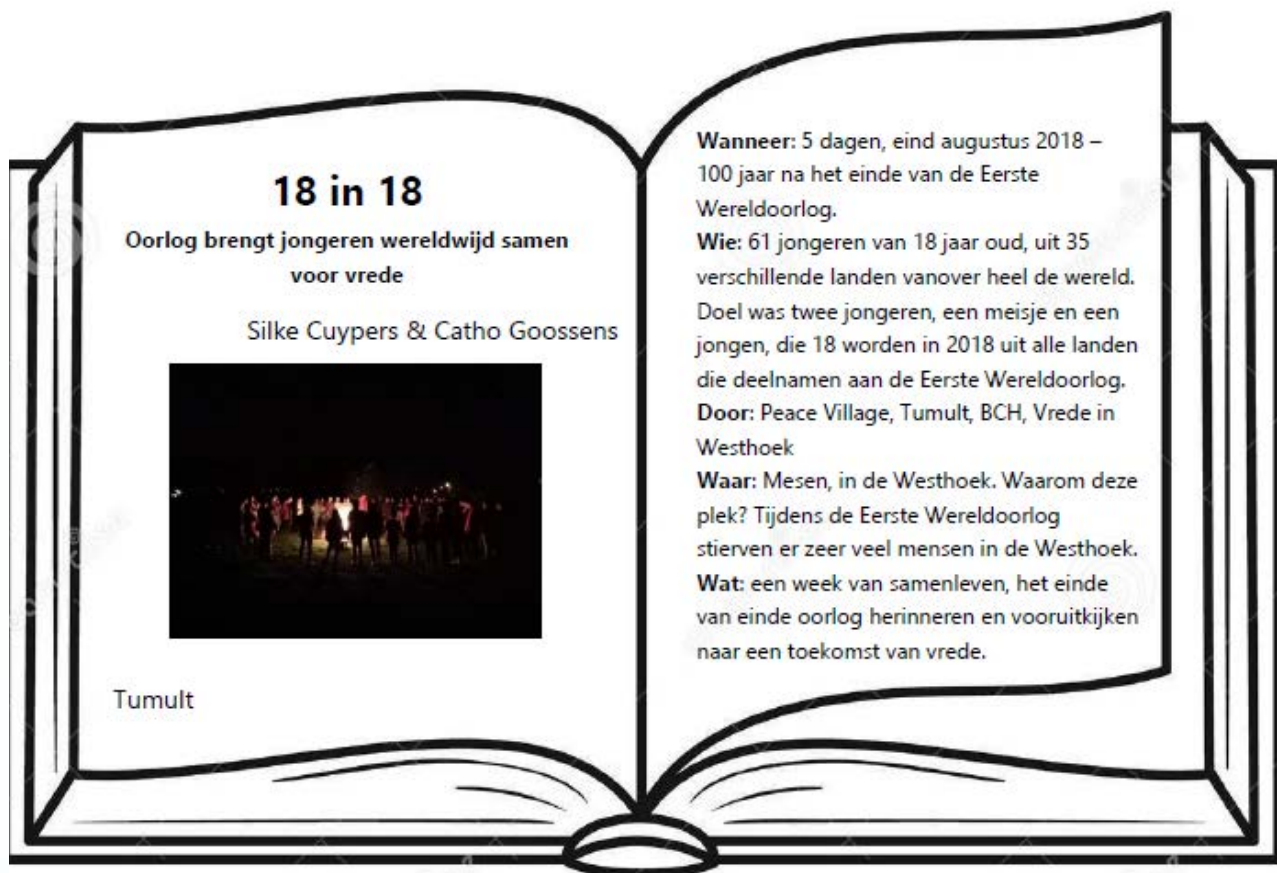
Mathijs Wouters, coördinator Globelink

Een mix van veld- en visiewerk heeft Mathijs de voorbije 15 jaar gevormd tot de anarchistische, activistische klimaat-en jeugdwerkcoördinator die hij nu is. Geloof in de kracht van (alle) jongeren en (de meeste) jeugdwerkers om hun eigen proces in handen te nemen, is hierbij zijn stelregel.

Link met mensenrechteneducatie in drie woorden: jongeren, participatie & movement of change.

Meer informatie: <https://www.globelink.be/>

mathijs@globelink.be

Silke Cuypers is educatief medewerker bij Tumult vzw en projectverantwoordelijke van het '18 in 18' project (voor Tumult het project is een samenwerking tussen meerdere partners).

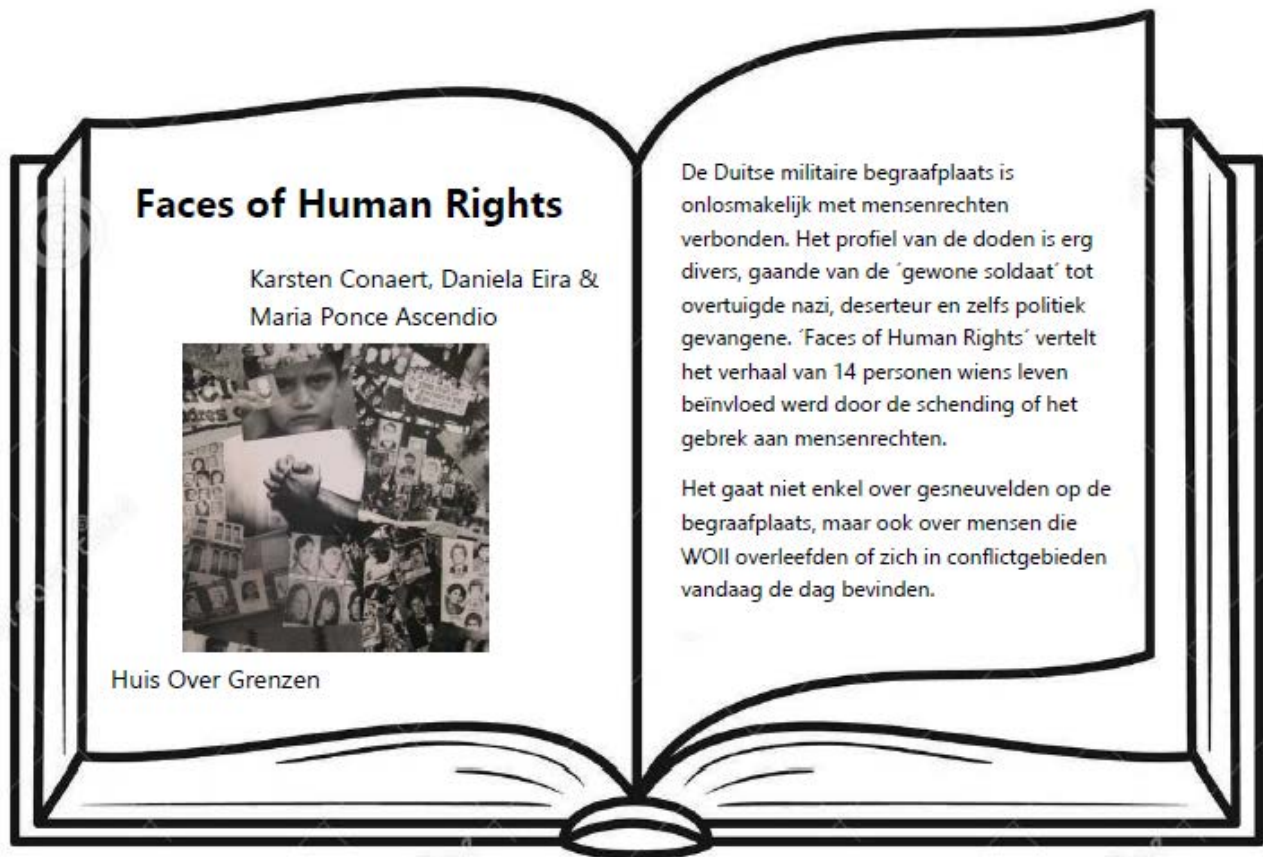
Catho Goossens (19 jaar) nam deel aan een inleefreis van Tumult vzw. Zij vertegenwoordigde Vlaanderen/België in het project '18 in 18' aan het einde van de zomer in 2018.

Eén van de eindproducten van het project was dit filmpje: <https://www.youtube.com/watch?v=J1C9nuKGq2s>

Link met mensenrechteneducatie in drie woorden: vrede, nooitmeeroorlog, herrineringseducatie

Meer informatie: <https://www.peacevillage.be/en/node/490>

silke@tumult.be

Karsten Conaert, educatief medewerker Huis Over Grenzen

"Ik ben Karsten Conaert, 30 jaar oud, geboren en getogen in hartje Limburg. Sinds 2012 ben ik als educatief medewerker aan de slag bij Huis Over Grenzen: een herberg en vormingscentrum naast de Duitse militaire begraafplaats van Lommel. Jaarlijks ontvangen we scholen, jongeren en volwassenen voor educatieve projecten en activiteiten rond herinneringseducatie."

Maria Ponce Ascencio, European Solidarity Corps-vrijwilliger bij Huis Over Grenzen

Link met mensenrechteneducatie in drie woorden: Human Rights stories, actie en reflectie & vroeger en vandaag

Meer informatie: <https://www.jbs-lommel.de/nl/start-nl.html>

karsten.conaert@volksbund.de

BELVUE: MEER DAN EEN MUSEUM

Aurélie Cerf is de verantwoordelijke van de publiekswerking en de educatieve dienst van het BELvue museum. Karel Vandervorst werkt als externe animator bij het BELvue museum.

Link met mensenrechteneducatie in drie woorden: democratie, burgerschap & geschiedenis

Meer informatie: <https://www.belvue.be/nl>

Cerf.A@Kbs-frb.be

Een *Homie* voor dakloze jongeren

Musti Onlen

Vzw Homie

Het verhaal van een caravan ... een rust- en bezinningsoord waar jaarlijks 4 dakloze jongeren tussen 18 en 25 jaar even op krachten kunnen komen. Zo ingericht dat ze zich er ook werkelijk in thuis kunnen voelen.

Vaak hebben jonge daklozen geen sociale contacten meer. "Daarom wil dit project Hasseltse burgers betrekken in de hoop dat de jongeren zo een nieuwe homie als vriend of vriendin kunnen vinden."

Musti Önlén werkt hoofdzakelijk als educatief medewerker bij Internationaal Comité vzw, een socioculturele federatie met meer dan 350 aangesloten verenigingen van personen met een migratieachtergrond. Daarnaast is Musti actief als cliëntvertegenwoordiger voor etnisch-culturele minderheden bij Intersectoraal Regionaal Overleg Jeugdhulp Limburg en in het Raadgevend Comité Jeugdhulp, het adviesorgaan dat het beleid en structuur van de jeugdhulpverlening monitort op Vlaams niveau. Tevens is hij oprichter en voorzitter van vzw Homie, een burgerinitiatief voor jonge dak- en thuislozen van 18 tot 25 jaar.

Waarom doet Musti dit? Wat zijn zijn drijfveren? Een goede portie levenservaring en het hoog in het vaandel dragen van mensenrechten en internationale solidariteit, gaven hem de energie en kracht om zich in te zetten voor een betere wereld. Elkaar ontmoeten, accepteren en in dialoog gaan zijn volgens hem de sleutel tot een harmonieuze samenleving.

Link met mensenrechteneducatie in drie woorden: authentiek, burgerinitiatief & dak- en thuisloosheid

Meer informatie: <https://vzw-homie.blogspot.com/>

musti.onlen@gmail.com

TOEKOMSTPERSPECTIEF

MENSENRECHTEN LEVEND HOUDEN

“Each day is a good day to begin again, if the purpose is peace and human rights”

Onder dit motto moet het volgens de deelnemers van de inspiratienamiddag mogelijk zijn om mensenrechten te betrekken en tegelijk levendig te houden in het jeugdwerk. Dit kan gebeuren op verschillende manieren zoals onderwijs, beleidsvorming of het aanpassen van structuren. Maar ook door samen te werken met andere organisaties is het mogelijk om bewustwording van mensenrechten te creëren. In deze slotsessie vroegen we de deelnemers hoe zij dit concreet zouden aanpakken in hun organisatie. Hieronder leest u hoe zij mensenrechten levend zullen houden in hun organisatie.

ONDERWIJS, OPLEIDING EN VORMING

- Integreren van voorbeelden in de lessen van het formeel onderwijs
- Promotie en realisatie van workshops voor kinderen en jongeren in het BELvue museum
- Organisatie van een mensenrechtenfestival met activiteiten en workshops voor jongeren
- Uitvoeren van het project ‘Human’ in het Imelda-Instituut te Brussel
- Ontwikkelen van een workshop rond mensenrechten
- Aanbieden van de nodige instrumenten zodat jongeren zich kunnen uitdrukken.

STRUCTUREN VERANDEREN

- Afstappen van huidige structuren door relevante participatieve kaders te creëren
- Recht op huisvesting aanbieden aan alle kinderen en jongeren
- Administratieve ondersteuning voor kinderen zonder verblijfsdocumenten mogelijk maken

SAMENWERKEN

- Partnerschappen creëren rond onderwerpen als etnisch profileren
- Elkaar inspireren door verhalen en praktijken te delen
- Een netwerk rond mensenrechten(educatie) opzetten.
- Organisatie van een groepsuitwisseling rond het thema mensenrechten

BELEID

- Mensenrechten verduidelijken in het integriteitsbeleid, algemeen beleid, visieteksten, leefregels, etc.
- Integreren van mensen- en kinderrechten in het Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan (JKP) en kind- en jongereffectrapportage (JoKER)
- Beleid beïnvloeden vanuit een mensenrechtenperspectief
- Inschrijven in de visie en de leerdoelstellingen van de opleidingen voor jeugdwerkers.

- Vervolg van het project Youth for Human Rights voorzien in het vormingsplan van 2020
- Een kwaliteitsvol diversiteitsbeleid opstellen
- Mensenrechten als basis voor de werking van de organisatie

MAINSTREAMEN VAN MENSENRECHTEN(EDUCATIE)

- Verspreiden en ondersteunen van methodieken over mensenrechten(educatie)
- Mensenrechteneducatie uitbouwen in mijn organisatie
- Een publicatie over mensenrechteneducatie opstellen
- Mensenrechteneducatie verbinden met democratie
- Promoten van waarden zoals respect en gelijkheid
- Communicatie rond mensenrechteneducatie opstellen.

BEWUSTMAKING

- Aantonen op welke manier het verleden ook vandaag de dag relevant is.
- Het verhaal van mensenrechten vertellen
- Mensenrechten(educatie) in de bureauruimte visualiseren
- Informeren en bewustmaken van jeugdwerkers en koepels
- Woorden vanuit mensenrechten benutten om het buikgevoel van onrechtvaardigheid te benoemen
- De dialoog met anderen blijven aangaan
- Persoonlijke bewustwording stimuleren
- Meer focussen op mensenrechten in de dagdagelijkse realiteit

AFSLUITEND WOORD

Mensenrechteneducatie kan niet louter herleid worden tot methodieken, vormingen of opleidingen. Ook kunst en cultuur kunnen bijdragen aan het realiseren van mensenrechten of een als een vorm van mensenrechteneducatie worden beschouwd. De moderator, Yannick Moyson, legde doorheen de namiddag zijn oor te luister bij de deelnemers en de sprekers, snoof de sfeer op en goot dit alles in een spoken word samenvatting van de dag:

**In het centrum van de democratie
leven we niet enkel een belle vue
maar ook een inspirerende inzichten
over voor en door de mensenrechten**

**Deze dag was een schitterende uitnodiging tot reflectie,
die ik graag nog verder vol effect zie
uitrollen en lopen**

**Leg het eens uit aan een leek,
leek vanzelfsprekend,
tot ik de schoen wilde passen
en merkte
dat deze taak of talent iets
van een andere klasse
was.**

**Meer dan één reden
om te kunnen geloven
dat er meer dan een weekend
nodig zal zijn
om mensen zich hierover
te laten vormen of scholen.**

**Maar gelukkig
gelukkig**

**leerden we ook dat je in JINT
en tal van andere organisatie
best een goede partner vindt**

**Het panelgesprek spekte de boel op
op inhoudelijk niveau vanuit het beleid,
het jeugdbewegingsveld en de hogeschool van Artevelde
die ons vanuit een rijke expertise
wakker wilde wiegen
want allen hielden voet bij stuk
dat deze rechten nog steeds onder druk
en we er terug wat meer
en heerlijkere expliciete saus
mogen overgieten
Zolang het jeugdwerk
ook nog gewoon maar
jeugdwerk
mag blijven
en dat kan pas echt
als er ook een veelvoud aan anderen**

mee aan dit front komen
en blijven strijden
aan de hand van de levendige bibliotheek
nadien kregen we praktische insteken
van alle windstreken
die onze regio's rijk zijn
we spraken met zen allen in boekdelen
en die gingen lang niet vervelen
het enige vervelende
was het belletje dat onze tijd
weer kwam stelen
gelukkig kropen onze boeken
daarna niet terug in kast
maar bleven ze lekker levendig
in de hoop
dat ook volgende boodschap
nog in jullie rugzak mee naar huis kan gaan
neem de mensenrechten mee
in de rangen en rijen
van jullie eigen werking
niet alleen in het schrijven van een beleid
maar ook doorheen
de volledige gelaagdheid
zoals het een overheerlijke overgoten sausje betreft
zoals gemaakt door de beste sterrenchef

Het filmpje van deze terugblik staat hier: <https://photos.app.goo.gl/t9VjzyBukbQLqVBLA>

REFERENTIES

MENSENRECHTENEDUCATIE

- Compass: handboek met algemene en thematische achtergrond en héél wat methodieken - <https://www.coe.int/en/web/compass>
- Compasito: Handboek met heel wat methodieken in mensenrechteneducatie met een specifieke focus op kinderen - <http://www.eycb.coe.int/compasito/>
- Bookmarks: Haatspraak - <http://coe.int/en/web/no-hate-campaign/bookmarks-connexions>
- All different – all equal: education pack rond diversiteit, mensenrechten en participatie - <https://www.JINT.be/Infotheek/Inhoudelijkeondersteuning/Intercultureleren/Meerlezen/tabid/191/ArticleId/84/Publicatie-All-different-all-equal.aspx>
- Enter dignityland: Spel rond sociale rechten - <https://www.coe.int/en/web/enter/enter-dignityland-1>
- De KeKi Kinderrechtendatabank geeft een overzicht van instrumenten, Vlaams onderzoek en wetenschappelijke nationale en internationale publicaties over kinderrechten. Je kan de databank consulteren in het Nederlands en het Engels. <http://www.kekidatabank.be/>
- Op de website van KeKi worden eigen onderzoeken, publicaties, beleidsadviezen en presentaties verzameld. Voor meer informatie: <https://www.keki.be/nl/onderzoek-projecten>
- Youth For Human Rights: <https://noored.ee/human-rights-education/>

Met dank aan Mauro Desira, Silvie Strobbe, Inez Adriaensen, Charlotte Dauwe (stagiair KeKi), en Paulien Debu (stagiair KeKi) voor hun hulp bij de opmaak van dit samenvattend verslag. Ook een speciale dank aan Silvie Strobbe voor de foto's tijdens de inspiratiedag. Deze zijn beschikbaar via <https://photos.app.goo.gl/t9VjzyBukbQLqVBLA>